

Het Bestuur van FNV Bondgenoten
T.a.v. de heren L. van der List en J. van den Brink
Postbus 9239
1006 AE Amsterdam

classificatie
uw referentie
uw datum

telefoon 020 - 648 9417
onze referentie AMS/GA.09.036
onze datum 20 mei 2009
telefax 020 - 648 8541

onderwerp

CAO 2009-2010

Geachte heren van der List en Van den Brink,

Op 13 mei jl. hebben wij uw brief met daarin een voorultimatum ontvangen. Dit vormde aanleiding voor een nader gesprek op 19 mei jl. In het overleg van 19 mei zijn onderstaande onderwerpen besproken. U heeft aangegeven dat deze afspraken voor u voldoende zijn om het CAO protocol 2009-2010 voor het Grondpersoneel tezamen met deze afspraken aan uw leden voor te leggen. Voor wat betreft het Protocol Tijdelijke Maatregelen Cabinepersoneel heeft u aangegeven dat u dit zult gedogen. Tevens heeft u aangegeven dat u een aantal onderwerpen van zodanige importantie acht, dat u deze in het overleg aan de orde wil stellen. Over deze onderwerpen hebben wij op 19 mei het volgende afgesproken.

LEVENSFASEBEWUST PERSONEELSBELEID

KLM en werknemersorganisaties hebben in de CAO 2007-2009 afspraken gemaakt over levensfasebewust personeelsbeleid. Aansluitend hebben wij met de medezeggenschap beleid rondom inzetbaarheid geformuleerd. Doelstelling van dit beleid is de werknemer in staat te stellen om binnen het door hem gekozen dienstverband gezond de normpensioendatum te bereiken.

KLM zal werknemersorganisaties uitnodigen voor overleg over de verdere operationalisering van het inzetbaarheidsbeleid, met specifieke aandacht voor bevordering en ondersteuning van de mobiliteit van medewerkers. Het bevorderen en actief ondersteunen van de interne mobiliteit, waarbij mogelijkheden worden geboden om kennis te maken met andere onderdelen van KLM dan waar men werkzaam is, zal hier expliciet onderdeel van uitmaken. In het externe overleg zullen de kaders afgesproken worden, waarna met de medezeggenschap de nadere invulling zal plaatsvinden.

In de preambule van de CAO zal het inzetbaarheidsbeleid herkenbaar worden opgenomen.

BELONEN BINNEN KLM

Wij hebben kennis genomen van uw behoefte aan nadere informatie omtrent het beloningsbeleid/verhoudingen. Wij zullen deze informatie middels een separate brief delen en waar nodig aansluitend mondeling toelichten.

WERKGELEGENHEID

Nu ook KLM de gevolgen ondervindt van de huidige economische crisis, heeft het behoud van werkgelegenheid de hoogste prioriteit. In het Protocol CAO's 2009-2010 is een werkgelegenheid paragraaf opgenomen. De afspraken uit deze werkgelegenheidsparagraaf hebben als gevolg dat in de komende zomerperiode (tot 1 november 2009) geen KLM-ers in vaste dienst het bedrijf gedwongen zullen verlaten. Onzeker is echter hoe de crisis zich zal ontwikkelen. KLM kan geen voorspelling doen over de vraag naar vervoer en de daarbij

behorende inkomsten in het komende winterseizoen. KLM zal in september 2009 de werknemersorganisaties uitnodigen om de actuele situatie en de betekenis daarvan voor de werkgelegenheid te bespreken. Als KLM door de voortdurende verminderde vraag naar vervoer haar insteek rondom werkgelegenheid moet heroverwegen, dan zal zij met werknemersorganisaties afspraken maken om alles in het werk te stellen om ook in die situatie gedwongen ontslagen te voorkomen danwel zo beperkt mogelijk te houden, als eerste door middel van deeltijd-WW, of op basis van vrijwilligheid andere vormen van tijdelijke arbeidsduurverkorting.

Op dit moment steekt KLM samen met werknemersorganisaties en medewerkers energie, tijd en in het geval van KLM ook geld in het "bij elkaar houden van de familie". Zij doet dit door de mobiliteit binnen KLM te vergroten. KLM wil die instelling op gelijk niveau continueren, nadat het herstel is ingetreden. Derhalve zal zij werknemersorganisaties uitnodigen met haar concrete afspraken te maken die de mobiliteit van de individuele werknemer bevorderen. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan het inrichten van een individueel inzetbaarheidsbudget, stages, opleidingen, demotie op eigen verzoek, overgang van ploegen- naar dagdienst functies, overgang van vliegend naar grond etc.

VERGROENEN WERKPLEK

KLM voert een actief MVO-beleid. Daar waar werknemersorganisaties en/of medezeggenschap nieuwe of aanvullende projecten in het kader van MVO willen aandragen, zal KLM deze ondersteunen.

De door KLM gehanteerde methodiek rond 'versneld vliegen' zal door KLM in een separate sessie met werknemersorganisaties worden toegelicht.

T.a.v. het Grondpersoneel

DEELTIJD

KLM zal werknemersorganisaties uitnodigen om te onderzoeken of er sprake is van ongerechtvaardigde ongelijkheden tussen deeltijd- en voltijd werkers. Indien dit het geval is zal KLM met werknemersorganisaties maatregelen afspreken om deze op te heffen.

UITZENDKRACHTEN

Binnen KLM wordt op diverse plekken gebruik gemaakt van uitzendkrachten.

Doel van KLM is om met uitzendkrachten enerzijds pieken en uitval op te vangen anderzijds voldoende flexibiliteit te creëren om in perioden van laagconjunctuur het personeelsbestand snel te kunnen aanpassen aan het werkaanbod.

KLM zal werknemersorganisaties uitnodigen om, gegeven het feit dat er gebruik gemaakt zal blijven worden van uitzendkrachten, het beleid rondom de inzet van uitzendkrachten verder vorm te geven. Inzet van dit overleg zal zijn om oneigenlijk gebruik van uitzendkrachten (o.a. volledige afdelingen bemand door uitzendkrachten) te beëindigen en daarbij instroom van uitzendkrachten in vast dienstverband te reguleren. E.e.a. onder de voorwaarde dat binnen KLM voldoende flexibiliteit georganiseerd kan worden in haar eigen personeelsbestand. De huidige inzet van uitzendkrachten zal inzichtelijk gemaakt worden en besproken worden in het externe overleg.

T.a.v. het Cabinepersoneel

WERKDruk OP EUROPA

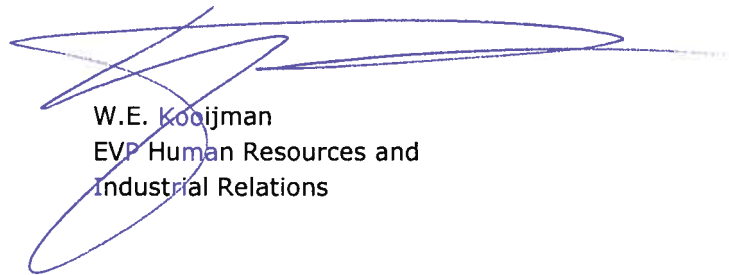
Uit het werkdrukonderzoek is gebleken dat de werkdruk op Europa door het cabinepersoneel als zwaar wordt ervaren. Tot op heden zijn nog onvoldoende structurele maatregelen overeengekomen, die daadwerkelijk bijdragen aan het verlagen van de werkdruk. KLM zal zorgdragen voor continuering van agendering van dit onderwerp in het cabine overleg, teneinde werkdrukverlagende maatregelen gedurende de looptijd van de CAO te realiseren.

WERK EN VRIJE TIJD

KLM is op de hoogte van het feit dat u de zeggenschap over vrije tijd een belangrijk thema vindt. In dat kader heeft u voorgesteld om het cabinepersoneel op basis van vrijwilligheid en onder condities in de gelegenheid te stellen om maximaal drie dagen van het ICA-reisverlof op een teller te zetten en deze dagen naar keuze van de CA in te zetten.

KLM zal zorgdragen voor agendering van dit voorstel in het Cabineoverleg voor 1 januari 2010.

PERSONEEL & ORGANISATIE

W.E. Kooijman
EVP Human Resources and
Industrial Relations